

DÉLMAGYARORSZÁG

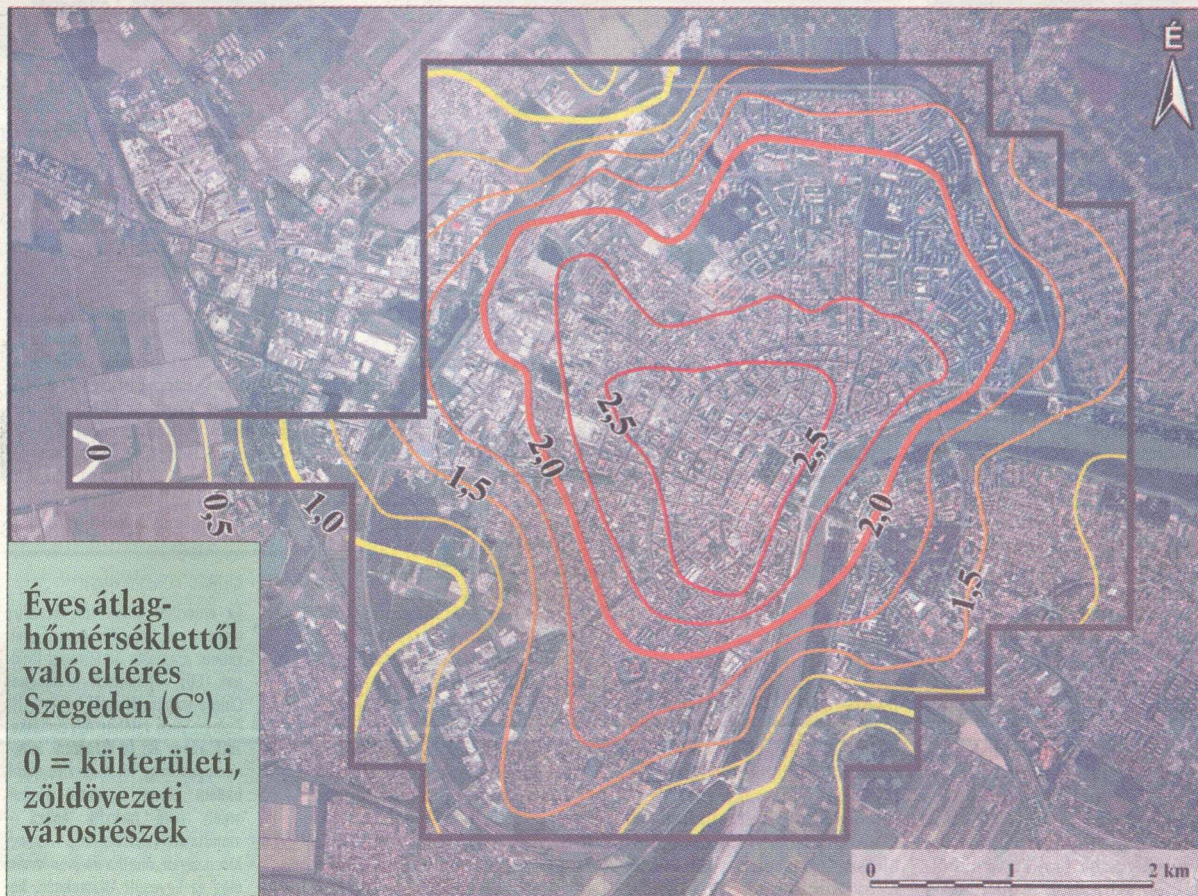
KEDD, 2004. JÚNIUS 29., 94/150.

FÜGGETLEN NAPILAP, ALAPÍTVÁ 1910-BEN

ÁRA: 70 FT (ELŐFIZETVE: 53 FT)

A sűrűn beépített részeken 8 fokkal is melegebb lehet, mint a külső zöldövezetekben

Hőségtől szenved a belváros

Éves átlaghőmérséklettől való eltérés Szegeden (C°)
0 = külterületi, zöldövezeti városrészek

A szegedi hőszigetek. Éves szinten és fokban ennyit jelent a beépítettség és a természetes felület

Grafika: SZTE Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék

Városon belül egy-egy forró nyári éjszakán akár 6-8 fokkal is melegebb lehet, mint a beépítetlen területeken. Ezt a jelenséget – amely elsősorban naplemente után alakul ki – a szakemberek hőszigetnek nevezik. A témáról jelentős kutatásokat végeznek a szegedi egyetemen. A hősziget nyáron megkeseríti a városlakók életét, télen azonban sok haszna is van.

Az egész bolygónkat érintő globális felmelegedésről sok szó esik manapság. Újságcikkek és tudományos értekezések garmadája született már erről, sőt: a hollywoodi producereket is megihlette a téma. Jóval kevesebb szó esik azonban a városok éghajlatmódosító hatásáról, holott a globalizáció növekedésével ez is egyre jelentősebb probléma. Magyarországon az úgynevezett hősziget-jelenséggel kapcsolatos egyik legjelentősebb kutatást ráadásul éppen Szegeden végezték.

Füledt nyári estéken bizonyára mindenki tapasztalta már, hogy a városokban még fullasztóbb a hőség, mint máshol. Míg a lakott területen kívül akár 6-8 fokkal alacsonyabb a hőmérséklet, a beépített részeken a levegő naplemente után sem tud lehűlni, az utcák szinte ontják magukból a meleget. Ezt a jelenséget nevezik hőszigetnek.

Folytatás az 5. oldalon

KEDD, 2004. JÚNIUS 29.

A sűrűn beépített részeken 8 fokkal is melegebb lehet Hőségtől szenved a szegedi belváros

Folytatás az 1. oldalról

A földfelszín lehűlését elsősorban az égbolt felé irányuló hosszúhullámú kisugárzás szabályozza – mondta *Unger János*, a Szegedi Tudományegyetem Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszékének docense. A városokban azonban ez csak korlátozottan érvényesülhet, hiszen az épületek elzárják a teret. A hatást tovább fokozzák a mesterséges építési anyagok, amelyekkel leburkolják a földfelszín, ezek ugyanis felmelegedés után ontják magukból a hőt. A városokban ráadásul a természetes hűtés sem érvényesül kellőképpen, hiszen az esővíz szinte azonnal elvezetődik az ember által épített csatornarendszerekben.

A hősziget jelenség annál nagyobb, minél urbanizáltabb, azaz beépítettebb egy város. Az 1999-ben és 2000-ben végzett mérések – amelyeket az SZTE munkatársai végeztek autóra szerelt hőmérő szenzorok segítségével – azt mutatják, hogy egy Szeged méretű város esetében is 2,5 fok különbség alakulhat ki a belváros és a külterületek, illetve zöldövezeti részek éves átlaghőmérséklete között. Azaz: egy meleg nyári estén például a Kárász utcán akár 8 fokkal is melegebb lehet, mint mondjuk a Bajai úti repülőtér.

A hőszigetnek köszönhetően a növényzet, sőt az állatvilág is

más a városokban, mint ugyanazon térségben a lakott területen kívül. Meghosszabbodik a vegetációs időszak, korábban történik a rügyfakadás, a virágzás, és olyan növények is meghonosodnak, amelyek természetesen nem nőnének erre felé. Többek közt ennek a jelenségnek köszönhető az is, hogy télen csapattól költöznek be a városba a varjak, itt ugyanis melegebb van, mint a szántóföldeken. Éppen emiatt egyébként a hősziget hideg időben legalább olyan hasznos, mint amilyen kellemetlen nyáron. Meghosszabbodik ugyanis például a fagymentes időszak és csökken a szükséges fűtési energia mennyisége.

A jelenség ellen az egyre jelentősebb városiasodás ellenére is lehet tenni. Egyszerűen csak úgy kell növelni a beépítettséget, hogy közben ügyeljenek a parkosításra is. A parkolók téglái között például helyet kell hagyni a fűnek is, és a legbetonosabb részekre is fákat, bokrokat kell telepíteni az árnyékhatás és a párolgás miatt. Fontos, hogy legyen megfelelő számú további párolgató felület is, amelyet akár szökőkutakkal, akár kis csobogókkal is lehet biztosítani. Aki azonban nagyon nem bírja a hőséget, annak továbbra is az a legbiztosabb, ha a nyári hőhullámok idején betonváros helyett a természetet választja.

TIMÁR KRISZTA